

L Ä R A R H A N D L E D N I N G

ANDLIGA LEDARE

ISLAM

Tänket bakom filmen

Fördomar bekämpas genom kunskap! Syftet bakom filmerna är att vi vill öka kunskapen om våra världsreligioner och därmed minska klyftor mellan oss människor, både inom Sverige och globalt.

Filmserien INblick i världsreligionerna är en filmserie i religion för årskurs 6 och uppåt och bygger på läroplanen för grundskolan Lgr 11. Varje film har ett tema som utgår från syftesbeskrivning och det centrala innehållet inom ämnet religion.

Vilka centrala tankegångar finns i våra världsreligioner och hur tar de sig uttryck i heliga rum och platser, heliga skrifter, ritualer, högtider, levnadsregler, ledarroller, symboler, frågor om döden m.m.? Vilken betydelse har religionerna för människors identitet, livsstil och grupptillhörighet? Hur resonerar de olika religionerna kring jämställdhet och könsroller?

Filmserien tar upp bland annat de här frågeställningarna och belyser dem från olika perspektiv. I filmerna deltar representanter för religionerna, både vuxna och ungdomar och andliga ledare. Religionsvetare deltar i syfte att belysa frågeställningarna utifrån ett vetenskapligt perspektiv.

Vår förhoppning är att filmerna bidrar till en fördjupning av kunskap av världsreligionerna samt ger inspiration till samtal och resonemang om religionernas betydelse för oss människor och vårt samhälle.

Förslag på arbetsmetod med filmen i fokus

RT-modellen

Vi utgår från RT-modellen i arbetet med filmerna i INblick-serien. RT (Reciprocal Teaching) utarbetades av forskarna Palincsar och Brown som tog fram fyra grundstrategier som expertläsare använder för att förstå det lästa. Modellen fungerar också utmärkt då det gäller att förstå kontexten i filmer. De fyra grundstrategierna är att förutspå, att ställa frågor, att reda ut oklarheter och att sammanfatta. Detta görs enskilt, i par och alla tillsammans (EPA).

1 Förutspå (innan filmen)

Visa rubriken på filmen t.ex. "ISLAM - Levnadsregler".

Vad tror du att filmen kommer att ta upp?

Låt eleverna först fundera enskilt, sedan i par. Slutligen diskuterar alla tillsammans. Detta gör att man öppnar upp, förbereder sig för vad filmen kan handla om. Efter filmen gör ni en gemensam återkoppling. Stämde det som eleverna förutspådde?

2 Att ställa frågor (under/efter filmen)

Be eleverna att fundera på vilka egna frågor som dök upp under filmvisningen. Efter filmvisningen sätter sig eleverna i mindre grupper (3-4 elever/grupp) och samlar ihop gruppens frågor. Sedan diskuterar man frågorna först i gruppen, sedan alla tillsammans.

Be eleverna att kategorisera frågorna i "Faktafrågor", ex: Varifrån hämtar man levnadsreglerna i Islam? och "Frågor att resonera kring" Ex: Måste en muslimsk kvinna bära sjal/hijab? Varför/ varför inte?. Att få möjlighet att ställa egna frågor skapar nyfikenhet och engagemang hos eleverna. Uppmuntra gärna eleverna att problematisera, d.v.s. att ställa frågor som kräver diskussion av gruppen. Uppmuntra att använda frågeord som Vad, När, Var, Hur och Varför. Uppmuntra också eleverna att ställa frågor som har koppling till deras egna erfarenheter.

3 Att reda ut (efter filmen)

I detta moment diskuteras saker som kan reda ut oklarheter som finns kvar efter moment 2 (Att ställa frågor). Det kan vara nya begrepp som man stött på i filmen eller andra frågor som behöver diskuteras.

I lärrarhandledningen finns förslag på frågor som du som pedagog kan använda ifall inte gruppen redan har diskuterat dessa. I lärrarhandledningen finns också en lista på ord och begrepp som ni med fördel kan reda ut tillsammans.

Låt eleverna diskutera ord och begrepp parvis innan alla diskuterar tillsammans.

4 Att sammanfatta (efter filmen)

Be eleverna att sammanfatta med egna ord vad de har lärt sig.

Utgå gärna ifrån frågorna som ni har diskuterat kring.

Sammanfattningen kan ske enskilt, men också parvis och/eller i grupp. Anpassa strukturen kring sammanfattningen efter det som passar gruppen bäst.

Ämne: Religion | Målgrupp: Årskurs 4-6, 7-9

Kopplingar till LGR 11

Syfte

Undervisningen i ämnet religionskunskap ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper om religioner och andra livsåskådningar i det egna samhället och på andra håll i världen. Genom undervisningen ska eleverna bli uppmärksamma på hur människor inom olika religiösa traditioner lever med, och uttrycker, sin religion och tro på olika sätt.

Undervisningen ska även ge kunskap om och förståelse för hur kristna traditioner har påverkat det svenska samhället och dess värderingar.

Genom undervisningen ska eleverna ges förutsättningar att kunna tolka kulturella uttryck med anknytning till religiösa traditioner. Eleverna ska också ges möjligheter att utveckla kunskap om hur man kritiskt granskar källor och samhällsfrågor med koppling till religioner och andra livsåskådningar.

Undervisningen ska bidra till att eleverna utvecklar kunskaper om hur olika religioner och livsåskådningar ser på frågor som rör kön, jämställdhet, sexualitet och relationer.

Genom undervisningen i ämnet religionskunskap ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att:

- *analysera kristendomen, andra religioner och livsåskådningar samt olika tolkningar och bruk inom dessa,*
- *söka information om religioner och andra livsåskådningar och värdera källornas relevans och trovärdighet.*
- *reflektera över livsfrågor och sin egen och andras identitet.*

Förmågor som tränas

I den här filmserien tränas framförallt förmågorna:

1. Begreppslig förmåga
2. Analysförmåga
3. Kommunikativ förmåga
4. Metakognitiv förmåga

Ämne: Religion | **Målgrupp:** Årskurs 4-6, 7-9

Centrala innehåll i årskurs 4-6

- Ritualer och religiöst motiverade levnadsregler samt heliga platser och rum i kristendomen och i de andra världsreligionerna islam, judendom, hinduism och buddhism.
- Centrala tankegångar bakom ritualer, levnadsregler och heliga platser i kristendomen och de andra världsreligionerna, till exempel som de uttrycks i religiösa berättelser i Bibeln och andra urkunder.
- Hur olika livsfrågor, till exempel synen på kärlek och vad som händer efter döden, skildras i religioner och andra livsåskådningar.
- Vad religioner och andra livsåskådningar kan betyda för människors identitet, livsstil och grupptillhörighet.
- Vardagliga moraliska frågor som rör flickors och pojkars identiteter och roller, jämställdhet, sexualitet, sexuell läggning samt utanförskap och kränkning.
- Frågor om vad ett bra liv kan vara och vad det kan innebära att göra gott.

Centrala innehåll i årskurs 7-9

- Centrala tankegångar och urkunder i världsreligionerna islam, judendom, hinduism och buddhism.
- Sambandet mellan samhälle och religion i olika tider och på olika platser.
- Konflikter och möjligheter i sekulära och pluralistiska samhällen, till exempel i frågor om religionsfrihet, sexualitet och synen på jämställdhet.
- Hur religioner och andra livsåskådningar kan forma människors identiteter och livsstilar.
- Riter, till exempel namngivning och konfirmation, och deras funktion vid formandet av identiteter och gemenskaper i religiösa och sekulära sammanhang.
- Hur olika livsfrågor, till exempel synen på kärlek och vad som händer efter döden, skildras i religioner och andra livsåskådningar.

ORD & BEGREPP

ANDLIGA LEDARE

Imam	Ledare
officiellt ämbete	Formell tjänst
majoritet	Mer än 50 %
vigsselförättare	Person som har befogenhet att förrätta juridiskt giltiga äktenskap

FAKTAFRÅGOR

ANDLIGA LEDARE

Vad kallas ledaren i Islam?	— Imam
Vad betyder ordet Imam?	— Ledare
Är Imam ett yrke, liknande en präst	— Nej, man har ingen speciell utbildning. Att bli Imam är något man lär sig på annat sätt, men en del har gedigen teologisk utbildning, framförallt Imamer som verkar i muslimska länder.

FAKTAFRÅGOR, fortsättning

Vilka uppgifter har en Imam?	— Leder bön, vägleder muslimerna i livsfrågor, vigselförrättare m.m.
Vilken är den viktigaste bönen?	— Fredagsbönen
Vad gör Imamen då förutom att leda bön?	— Han predikar och vägleder
Ge exempel på hur Imamen hjälper unga människor?	— Genom att vägleda dem i frågor gällande kärlek och samliv, konflikthantering m.m.

FRÅGOR ATT RESONERA KRING ANDLIGA LEDARE

- Finns det andra ledare inom Islam än Imamen?
- Jämför med ledaren/ ledarna i en moské i din närhet.
Vilka likheter/ skillnader finns?
- Skiljer sig ledarstrukturen inom Islam mellan Sverige och andra länder?
- Vad kan anledningen vara att det finns fler män som är Imamer än kvinnor?
- Jämför med ledare i andra religioner.
Vilka likheter/ skillnader finns?

FÖRSLAG PÅ FLER AKTIVITETER ANDLIGA LEDARE

Besök en moské

Förbered frågor med följande fokusområden:

Levnadsregler, Heliga rum, Ledare, Heliga skrifter, Symboler, Guds bilden, Bön och ritualer, Skapelsen och ursprung, Högtider, Efter döden, Identitet och tro eller Heliga platser.

Intervjua en muslim

Välj kvinnor, män. Muslimer i olika åldrar och med olika syn. Spela in en film eller gör en podd.

Muslim för en dag

Berätta hur en dag i ett muslimskt liv kan se ut. Spela in en film, skriv, eller gör en podd.

Jämför religioner

Jämför Islam med din egen religion inom något fokusområde. Om någon är muslim väljer hen att jämföra med annan valfri religion.